

Válka skončila, můžeme zapomenout?

Otázek máme někdy víc, než bychom chtěli, ale odpovědi skoro žádné. Nemůžeme vědět, jak se přesně měli rodiče, děti, prarodiče, matky, otcové, bohatí i chudí, kteří museli prožít utrpení války. Nevíme, protože zkušenost se nedá přenést. Bolest mého rozbitého kolena cítím jenom já a nikdo jiný, dokonce ani moje mamka, která mě zná hodně dobře. Přesto každý, kdo někdy prožil alespoň malinkou bolest, může mít pochopení pro to, co prožívám, když mi koleno krvácí. Chce-li. Je to na něm. Můžeme se rozhodnout, zda budeme vnímaví nebo budeme bolest druhého ignorovat.

Druhá světová válka skončila před více než sedmdesáti lety a už žije jen velmi málo lidí, kteří válku a toto utrpení přežili. Je však velká spousta těch, kteří se historií války zabývali a zabývají. Dochovaly se i důkazy o válečném běsnění – koncentrační tábory, stroje, dokumenty, filmy, fotky, deníky, kresby a časopisy.

Mnoho lidí zapomíná. I já, jsem prostě zapomětlivá. Zapomínám třeba na domácí úkol, naučit se na test, poslat esemesku, napsat e-mail k narozeninám, vysypat koš, popřát dobré ráno. Ale toto jsou jen běžné věci, které zažívám ve svém životě, a věřte, že je toho mnohem víc. Moje zapomínání má své důsledky. Poznámka za zapomenutý úkol, práce navíc za nesplněné povinnosti nebo třeba zklamání a špatná nálada lidí v mé blízkosti.

Je dost věcí, na které není dobré zapomínat. Třeba životní příběhy druhých lidí. To, co je trápí a co jim dělá radost. Když vím, jak druhého potěším či zklamám, nebo dokonce rozzuřím, mohu si vybrat, kým budu. Zda ta, co rozdává radost, nebo ta, co se stane šířitelkou špatné nálady.

Naopak – někdy je zapomínání velmi úlevné. Petr Ginz, který má v Terezíně i kopii svého obrázku s názvem Měsíční krajina, která vyletěla až do vesmíru, spolu s ostatními kluky psal časopis Vedem. Byl jeho šéfredaktorem a chtěl svým kamarádům a ostatním dětem v ghettu ulevit, aby se tolik netrápili a nemysleli na to, jak se mají bídně a v jaké nejistotě žijí. Byl to hodně šikovný chlapec a ještě teď se historici dohadují, čím by byl, kdyby mohl zůstat naživu a růst a kvést a studovat a věnovat se všemu, co jej bavilo. Tohle zapomínání bylo úlevné. Důležité. Prospěšné. Ale bohužel jen dočasné. Pomáhalo přežít chlapcům každodenní útrapy v Terezíně.

Lidé by na válku, utrpení, strach, bolest, zoufalství chtěli zapomenout. Ale nemohou. Potřebují o tom mluvit. My potřebujeme, aby o tom mluvili. Neměli bychom zapomínat.

Neměli bychom zapomínat ani na naději, lásku, prožitá milosrdenství a odpuštění. Neměli bychom si to ani nechávat v sobě, uzamknout vše malým klíčkem a ten nechat spolu se zámkem zrezivět. To, co vím, se stává součástí mé osobnosti a mého života. To, co vím o světě, jeho trápení a potřebách, se stává mnou. Jsem pak soucitnější pro krvácející kolena v mém okolí. Jsem soucitnější i pro jiné bolesti.

To co děláme, má své důsledky. To co říkáme, má své důsledky. Nechci zapomenout na bolest a utrpení těch, kteří umírali během druhé světové války v boji, v koncentračních táborech nebo hladem, žalem a na nemoci. Nechci také zapomenout, že války jsou kruté a jsou všude kolem nás. Naše země a mír u nás nejsou samozřejmostí. Je na nás, jak to uděláme. Proto nesmíme zapomenout. Zapomenout by znamenalo ztratit soucit.

Chci mít soucit pro bolestivá kolena.

Chci na ně foukat a přikládat obvazy.

Chci objevit krásu života a prožít každý den tak, abych i já mohla spolu s paní Alicí Herz-Sommerovou každý den uzavřít prohlášením: „Život je nádhernej!“.